

Dosarul nr. 1ra-319/2023

1-20121287-01-1ra-21022023

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,

Judecători – Daguța Sergiu și Eremciuc Ghenadie,

a examinat admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Cojocaru Dorin, în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Levinte Grigore, xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.10.2020 – 07.09.2022;

Instanța de apel: 27.09.2022 – 16.11.2022;

Instanța de recurs: 21.02.2023 – 13.09.2023.

Asupra recursului ordinar, Curtea Supremă de Justiție

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 07 septembrie 2022, procesul penal în privința lui Levinte Grigore pe art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal *a fost încetat* în legătură cu intervenirea amnistiei.

Procesul penal în privința lui Levinte Grigore pe art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal a fost încetat pe motiv că fapta constituie contravenție, cu înlăturarea răspunderii contravenționale pentru comiterea contravenției prevăzută la art.354 Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.

Prin aceeași sentință a fost încetat procesul penal și în privința lui Cîrhan Alexei, însă în privința lui hotărârile judecătorești nu au fost contestate.

A fost dispusă încasarea de la inculpați în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Levinte Grigore, acționând în comun cu Cîrhan Alexei, pe 13 octombrie 2019, aproximativ ora 02.00, fiind angajați în calitate de paznici ai clubului de noapte „Activ”, amplasat pe adresa xxxxxx xx, xxxxxx, fără nici un motiv, încălcând grosolan ordinea publică, manifestată printr-o

vădită lipsă de respect față de societate, i-au aplicat lovituri lui Munteanu Anatolie în regiunea abdomenului și a feței, în urma cărora, conform raportului de constatare nr.201802D2412 din 04.11.2019, i-au fost cauzate leziuni corporale medii sub formă de fractură a mandibulei în regiunea unghiului mandibular pe stânga, care au constituit daune considerabile sănătății sale.

Tot el, în continuarea acțiunilor lor criminale, în timp ce se afla în același loc, urmărind scopul spontan de cauzare a durerilor fizice și leziunilor corporale, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului său, a folosit violență fizică față de Munteanu Anatolie, acțiuni exprimate prin aplicarea de multiple lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea abdomenului și a feței, cauzând astfel părții vătămate Munteanu Anatolie dureri fizice și leziuni corporale sub formă de fractură a mandibulei în regiunea unghiului mandibular pe stânga, care au putut fi cauzate ca urmare a acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată, care se califică, conform concluziei raportului de expertiză medico-legală nr.201902D0232 din 24 ianuarie 2020, ca vătămare corporală medie.

De către organul de urmărire penală, inculpatul a fost învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.287 alin.(2) lit. b), 152 alin.(2) lit. e) Cod penal.

Instanța a examinat cauza în lipsa inculpatului Levinte Grigore, deoarece acesta nu s-a prezentat în ședința de judecată, în privința acestuia fiind dispusă anunțarea în căutare și aducerea silită.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut în drept, că faptele inculpatului se încadrează în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, adică vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă, săvârșită de două persoane, și în baza art.354 Cod contravențional, adică huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare, ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice.

Deoarece Levinte Grigore a comis fapta la 13 octombrie 2019, în temeiul art.30 Cod contravențional, a fost liberat de răspundere contravențională pentru comiterea contravenției prevăzute de art.354 Cod contravențional, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Totodată, a fost stabilit că inculpatul cade sub incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, fiind posibilă *incetarea* procesului penal în privința acestuia pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 7 închisoare.

În motivarea apelului, a indicat că este neîntemeiată soluția instanței privind aplicarea Legii nr.243 cu privire la amnistie inculpatului Levinte Grigore, în privința căruia este intentat dosar de căutare, iar cauza a fost examinată în lipsa acestuia, or, potrivit art.2 pct.3) a Legii nr.243, încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate, iar art.285 alin.(7) Cod de procedură penală prevede că încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate, în acest caz, urmărirea penală continuă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2022, a fost admis apelul, casată sentința în partea încetării procesului penal și pronunțată o nouă hotărâre în această parte.

Lui Levinte Grigore, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

În rest sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond eronat a dispus încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, deoarece inculpatul, fiind anunțat în căutare, nu a depus cerere prin care să solicite aplicarea amnistiei în privința sa.

Potrivit art.1 alin.(4) și alin.(5) din Legea nr.243 cu privire la amnistie, aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei. Persoana bănuită, învinuită poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de procuror.

Totodată, instanța de fond corect l-a recunoscut vinovat pe Levinte Grigore de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, însă eronat a dispus încetarea procesului penal și *liberarea de pedeapsă penală* a acestuia în legătură cu intervenirea actului de amnistie, în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

La fel, instanța de apel a considerat că, deși instanța de fond prin sentință, l-a recunoscut vinovat pe Levinte Grigore de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, fără a-i aplica acestuia pedeapsa stabilită pentru comiterea faptei imputate - *a încetat procesul penal și l-a liberat de executarea pedepsei* în legătură cu intervenirea actului de amnistie.

Astfel, instanța de fond în urma recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal urma să-i stabilească pedeapsa pentru fapta săvârșită, fără a aplica în privința acestuia prevederile Legii amnistiei.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Codul penal, inclusiv de faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, că anterior a fost în conflict cu legea penală, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află, nu s-a prezentat în ședință de judecată, fiind anunțat în căutare, circumstanțe atenuante sau

agravante nu s-au stabilit, concluzionând că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu izolarea de societate.

5. Avocatul Cojocaru Dorin, în numele inculpatului, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct.8), 10) Cod de procedură penală (în redacția LP.66 din 05.04.2012, în vigoare din 27.10.2012), a contestat decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței în privința lui Levinte Grigore.

În motivarea recursului declarat, nefiind de acord cu concluzia instanței de apel, invocă faptul că instanța de fond corect a încadrat acțiunile inculpatului și a aplicat amnistia în privința acestuia.

Potrivit art.2 alin.(1) - (4) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Astfel, inculpatul se află într-o situație defavorabilă, deoarece nu poate beneficia de prevederile Legii cu privire la amnistie.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Curtea Supremă de Justiție concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Potrivit art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Recursul avocatului Cojocaru Dorin, în numele inculpatului Gr. Levinte, declarat la data de 03.02.2023, urmează a fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii acestuia.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se

întemeiază soluția, sau motivarea soluției contravine dispozitivului hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

Din textul art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. În conformitate cu prevederile art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Conform art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, sentința instanței trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Totodată, potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de drept asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel).

Instanța de recurs reține că, recurentul în esență critică soluția instanței de apel în partea neaplicării amnistiei în privința inculpatului, considerând că urmează a fi menținută sentința instanței de fond.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, instanța de recurs consideră ca fiind întemeiate argumentele apărării cu referire la faptul că în instanța de apel, inculpatul a fost pus într-o situație defavorabilă, prin faptul că nu a putut beneficia de prevederile Legii cu privire la amnistie, iar ca rezultat decizia nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția, fiind limitată la formulări de ordin general, nefiind respectate întocmai prevederile legale, aceasta fiind afectată de eroarea de drept prescrisă de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Potrivit sentinței, **procesul penal** în privința lui Levinte Grigore pe art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal **a fost încetat** în legătură cu intervenirea amnistiei.

Instanța de apel a casat parțial sentința, în partea *încetării procesului penal*, aplicându-i lui Levinte Grigore, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, pedeapsa cu 5 ani închisoare, în argumentarea soluției indicând sumar că, prima instanță urma să-i stabilească inculpatului pedeapsa pentru *sentința imputată*, fără a aplica în privința acestuia prevederile Legii amnistiei.

Deci, instanța de apel, reținând încadrarea juridică și vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate constatată de instanța de fond, i-a aplicat acestuia pedeapsa prevăzută de sancțiunea respectivă, însă, decizia adoptată nu conține o argumentare motivată a soluției de neaplicare a Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Respectiv, decizia instanței de apel contravine normelor penale și celor de procedură penală precum și practicii judiciare constante.

Astfel, decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În corespundere cu art.107 alin.(1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Conform art.1 alin.(4) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate se decide de instanța de judecată la faza de judecare a cauzei.

Potrivit art.2 din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penală, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată poate hotărî aplicarea amnistiei, dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

La caz, a fost stabilit că inculpatul a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave și nu cade sub restricțiile prevăzute de art.6 din Legea nr.243 din 24.12.2021, împrejurări în care în privința acestuia instanța de apel urma să verifice aplicabilitatea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și să decidă oportunitatea liberării de executarea pedepsei.

Pe lângă aceasta, casând parțial sentința, în partea *încetării procesului penal*, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a constatat în mod contradictoriu că - instanța de fond „... eronat a dispus încetarea procesului penal și **liberarea de pedeapsă ... în legătură cu intervenirea actului de amnistie**”, apoi a indicat că instanța de fond „...a încetat procesul penal și **l-a liberat de executarea pedepsei în legătură cu intervenirea actului de amnistie**”, or, prin sentință „**procesul penal ... a fost încetat în legătură cu intervenirea amnistiei**”, nefiind dispusă liberarea de pedeapsă sau liberarea de executarea

pedepsei, decizia instanței de apel fiind în contradicție cu dispozitivul hotărârii.

Dat fiind că, încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării deciziei în partea *nesoluționării chestiunii cu privire la amnistie* în privința inculpatului și dispunerea rejudecării cauzei, în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Cojocaru Dorin, în numele inculpatului, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Levinte Grigore*, în latura penală, în partea nesoluționării chestiunii cu privire la amnistie, și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, decizia contestată se menține, fiind irevocabilă în această parte.

Decizia, în partea dispunerii rejudecării cauzei, nu se supune căilor de atac.

Decizia pronunțată integral la 13 septembrie 2023.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie